

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 20. juni 2011 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5-8 femte ledd og § 22-2 andre ledd.

Kapittel I. Regler

§ 1. Det ytes stønad til fysioterapi ved sykdom, skade eller lyte. Det må foreligge henvisning fra lege, kiropraktor eller manuellterapeut, og behandlingen må være av vesentlig betydning for medlemmets sykdom og funksjonsevne. Det kreves ikke henvisning ved behandling hos manuellterapeut.

Med manuellterapeut menes fysioterapeut som

1.
  - a) har bestått eksamen i klinisk masterstudium i manuellterapi for fysioterapeuter ved norsk universitet eller tilsvarende utdanning eller
  - b) har godkjenning for bruk av takst A8 Manuellterapi i denne forskriften og har bestått eksamen i differensialdiagnostikk, laboratorieanalyser og utdanning i radiologi tilsvarende norsk masterutdanning, og i tillegg
2. har gjennomgått opplæring i trygdefaglige emner mv. Departementet fastsetter nærmere krav til innhold i og omfang av opplæringen.

§ 2. Ved henvisning til fysioterapi må henvisende behandler oppgi nøyaktig diagnose og resultatet av foretatte undersøkelser. Behandlingens hensikt bør angis klart i henvisningen.

En henvisning gjelder for inntil 24 behandlinger. Dersom det er behov for ytterligere behandling, skal det foreligge ny henvisning.

Behandlingen må påbegynnes innen 6 måneder etter at henvisende behandler har skrevet henvisningen, og det kan ikke være opphold på mer enn 6 måneder i behandlingen. Hvis ikke fristene overholdes, må medlemmet ha ny henvisning.

Etter samtykke fra medlemmet skal fysioterapeuten oversende epikrise til henvisende behandler etter avsluttet behandling.

§ 3. Utgifter til fysioterapi dekkes bare hvis den som gir behandlingen

- a) har autorisasjon som fysioterapeut etter lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. § 48
- b) har godkjenning etter tidligere regelverk, jf. helsepersonelloven § 76 annet ledd, eller
- c) er fysioterapeut fra et annet EØS-land og yter midlertidig tjeneste i Norge, jf. forskrift 8. oktober 2008 nr. 1130 om autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning for helsepersonell med yrkeskvalifikasjoner fra andre EØS-land.

§ 4. Stønad til fysioterapi etter denne forskriften omfatter følgende behandlingsformer:

1. Øvelsesbehandling/ bløtvevsbehandling/ massasje
2. Pulsatorbehandling
3. Kortbølge/ mikrobølge/ laser
4. Elektroterapi
5. Ultralyd
6. Traksjonsbehandling
7. Manuell terapi
8. Psykomotorisk fysioterapi
9. Medisinske bad og pakninger
10. Aktiv oppvarming
11. Øvelsesbehandling i grupper
12. Gruppebehandling i basseng.

§ 5. Det ytes stønad til fysioterapi etter takstene i kapittel III.

Det ytes stønad etter honorartakstene ved behandling for sykdommer som er nevnt i kapittel II, ved skader og sykdom som går inn under folketrygdloven kapittel 13 Yrkesskadedekning, se loven § 5-25, og ved behandling av barn under 12 år.

Dersom fysioterapeuten er i tvil om vilkårene for dekning etter honorartakst er oppfylt, kan tilsagn fra Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer innhentes før behandlingen starter.

§ 6. Hvis et medlem ikke kan møte fram på behandlingsstedet på grunn av sin helsetilstand, dekker kommunen reiseutgiftene for fysioterapeuten etter lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 5-1 tredje og fjerde ledd.

Folketrygden yter reisetillegg etter reglene og takstene i kapittel III, avsnitt F.

§ 7. Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer kan inngå avtale med en fysioterapeut om direkte oppgjør, jf. folketrygdloven § 22-2 andre ledd. Fysioterapeuten har da ikke rett til å kreve av medlemmet den delen av honoraret som folketrygden dekker. Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer fastsetter nærmere regler for direkte oppgjør.

§ 8. Ved krav om stønad til fysioterapi skal det fremlegges spesifisert og kvittert regning fra fysioterapeuten. Regningen må i tillegg til diagnosen for de utførte behandlingene inneholde alle opplysninger som er nødvendig for å avgjøre kravet.

Fysioterapeuten skal utstede regning på blankett fastsatt av Helsedirektoratet. Krav som fremsettes elektronisk skal utformes i samsvar med filformat fastsatt av Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer.

Kapittel II. Sykdomsliste

Ved følgende sykdommer ytes stønad etter honorartakst, jf. § 5 andre ledd:

A. Indremedisin

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Kroniske lungelidelser med nedsatt respirasjonskapasitet	a) Astma	<i>Til punkt 1:</i> Nødvendig thoraxdrenasje hos pasient med sekretstagnasjon kommer i tillegg.
	b) Cystisk fibrose	
	c) Emfysem	
	d) Kronisk obstruktiv bronkitt	
	e) Alvorlig thoraxdeformitet	
	f) Annen kronisk lungelidelse med nedsatt respirasjonskapasitet	
2. Nyrelidelse	a) Uremi med langvarig dialyse	
	b) Annen lidelse med langvarig dialyse	
3. Blødersykdom med leddaffeksjon	a) Hemofili	
	b) Von Willebrands sykdom	
4. Hjertelidelse	a) Akutt hjerteinfarkt	<i>Til punkt 4:</i> Opptrening etter henvisning fra spesialist i indremedisin begrenset til 6 måneder fra det tidspunkt behandlingen ble påbegynt.
5. Karlidelse i sentralnervesystemet med neurologisk utfall	a) Hemiplegi og annen motorisk funksjonsforstyrrelse	
6. Lymfødem	a) Alvorlig primært lymfødem	
	b) Sekundært lymfødem	

B. Kirurgi

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Etter skader	a) Ved brudd b) Ved betydelig skade på muskulatur, ligament eller sene	<i>Til punkt 1-3:</i> Ved behov for behandling i mer enn en måned. Begrenset til 6 måneder fra det tidspunkt behandlingen ble påbegynt.
2. Inngrep på ledd	Operasjon på a) Ekstremitetsledd b) Rygghvirvelsøylen	
3. Større inngrep for feilfunksjon i bevegelsesapparatet	a) Operasjon på sene b) Operasjon på muskulatur c) Ligamentrekonstruksjon d) Knokkelreseksjon	
4. Store operasjoner på indre organer	a) Hjerteroperasjon b) Lungeoperasjon c) Stor karoperasjon d) Organtransplantasjon e) Cancer-glandeltoilett som har ført til funksjonssvikt	<i>Til punkt 4:</i> Begrenset til 6 måneder fra det tidspunkt behandlingen ble påbegynt.
5. Operasjon på sentralnervesystemet	a) Alle tilstander med nevrologiske utfall	
6. Preoperativ behandling	a) Thoraxoperasjon b) Stor karoperasjon c) Organtransplantasjon d) Ortopediske operasjoner	<i>Til punkt 6:</i> Begrenset til 4 uker før operasjonen.
7. Belastningsplager på grunn av	a) Amputasjon høyere enn fingre og tær b) Varige lammelser c) Balanse- eller koordinasjonssvikt med varig bruk av krykke eller rullestol	<i>Til punkt 7:</i> Behandling for arm-/skulder-/ nakkeplager dekkes også fullt ut.

8. Urologi	a) Alvorlige former for blæreekstrofi/ epispadi	<i>Til punkt 8:</i> Etter henvisning fra spesialist i kirurgi, urologi eller fra tilsvarende spesialavdeling. Både opererte og ikke opererte gis fri behandling.
9. Brystrekonstruksjon	a) Cancer mamma	
10. Immobilisering i sykehus utover 8 uker uten gangfunksjon	a) Betydelig muskelatrofi og kraftnedsettelse	<i>Til punkt 10:</i> Etter henvisning fra spesialist i kirurgi, indremedisin, lungemedisin eller tilsvarende spesialavdeling. Begrenset til 3 måneder fra det tidspunkt behandlingen ble påbegynt.

C. Neurologi

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Alvorlig organisk sykdom eller skade i sentralnervesystemet med spastiske eller slappe pareser, tremor eller koordinasjonssvikt	a) Hemiplegi b) Paraplegi c) Kvadriplegi d) Cerebral parese e) Multippel sclerose f) Parkinsonisme g) Amyotrofisk lateralsclerose h) Bulbær paralyse i) Myelomeningocele j) Poliomyelittseqvele k) Annen lidelse med	<i>Til punkt 1:</i> Alle alvorlige øvre nevronlidelser med sentral affeksjon får fri behandling. <i>Nedre</i> nevronlesjoner med slappe pareser får fri fysioterapi bare ved multiple affeksjoner.

	tilsvarende nevrologisk utfall	
2. Alvorlig organisk sykdom eller skade med affeksjon av flere spinalnerver	a) Multiple lesjoner av røtter, plexus eller perifere nerver	<i>Til punkt 2a:</i> Rotaffeksjon ved nucleusprolaps gir bare rett til stønad etter honorartakstene ved operasjon.
	b) Guillain-Barrè	
3. Alvorlig generalisert polynevropati		
4. Alvorlig nevromuskulær sykdom med muskulær svikt	a) Dystrophia myotonica	
	b) Myotonia congenita	
	c) Myastenia gravis	
	d) Progressiv muskeldystrofi	
	e) Annen nevromuskulær lidelse med muskelsvikt	<i>Til punkt 1-4:</i> Nødvendig thoraxdrenasje hos pasient med nedsatt respirasjonskapasitet og/ eller sekretstagnasjon kommer i tillegg.

D. Onkologi

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Livstruende leukemi, stamcellebehandlet		<i>Til punkt 1:</i> Etter henvisning fra spesialavdeling. Begrenset til 4 uker før og 6 måneder etter behandlingen. Behandlingen kan gis intensivt.
2. Kreft i langt kommet, uhelbredelig fase		<i>Til punkt 2:</i> Legen må attestere på henvisningen at pasienten er for syk til å gjennomføre effektiv

egenaktivitet.

E. Pediatri

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Funksjonsforstyrrelse i bevegelsesapparatet	Medfødt eller ervervet: a) Aplasi b) Kontraktur/ feil stilling i ledd c) Calve-Legg-Perthes sykdom d) Skade i sentralnervesystemet med motorisk funksjonsforstyrrelse e) Alvorlig bevegelsesforstyrrelse av annen årsak	<i>Til punkt 1:</i> Barn under 18 år. Ved medfødt misdannelse av ekstremitet av en slik grad at protesebruk er nødvendig, også ut over 18 år.
2. Hørselsdefekt	a) Døvhets b) Tunghørthet	<i>Til punkt 2:</i> Barn under 18 år. <i>Til punkt 2b:</i> For første behandlingsserie må det foreligge henvisning fra spesialist i øre-nese-hals-sykdommer.

F. Psykiatri

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
-----------------------------	----------------------	-----------------------

1. Psykisk lidelse	a) Psykogen parese med bevegelsesforstyrrelse b) Etter opphold i psykiatrisk avdeling eller ved henvisning fra poliklinikk i psykisk helsevern <i>Til punkt 1b:</i> Begrenset til 6 måneder fra det tidspunktet behandlingen ble påbegynt. c) Medikamentindusert bevegelsesforstyrrelse

G. Psykisk utviklingshemming

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>
1. Psykisk utviklingshemming	a) Motorisk funksjonsforstyrrelse

H. Revmatiske og andre lidelser i ledd og knokler

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Kronisk artritt i flere ledd	a) Rheumatoid artritt b) Bekhterews sykdom c) Reiters sykdom d) Psoriasisartritt e) Yersinaartritt f) Annen kronisk inflammatorisk/ infektøs eller immunologisk artritt	<i>Til punkt 1b:</i> Lidelsen må være påvist ved røntgen eller være entydig klinisk påvist av spesialist.
2. Degenerative leddlidelser	a) Artrose i større vektbærende ledd (hoft, kne, ankel) b) Artrose i skulderledd	<i>Til punkt 2:</i> Artrose skal være klinisk og røntgenologisk påvist. <i>Til punkt 2b:</i> Omfatter bare artrose i humero-scapular-leddet,

- ikke i acromioclavicularleddet.
3. Leddplager i forbindelse med svangerskap
- a) Bekkenløsning med gangvansker under svangerskap
  - b) Bekkenløsning med gangvansker etter fødsel
  - c) Kronisk bekkenleddsyndrom
- Til punkt 3b:*
Begrenset til 6 måneder fra behandlingen ble påbegynt etter fødsel.
- Til punkt 3c:*
Etter henvisning fra spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, ortopedi eller revmatologi.
4. Bindevevslidelser
- a) LED (SLE)
  - b) Sclerodermi
  - c) Polymyositt/
Dermatomyositt
  - d) Polyarteritis nodosa og andre utbredte nekrotiserende vaskulitter
  - e) Marfans syndrom
  - f) Ehlers-Danlos syndrom
  - g) Silver-Russells syndrom
  - h) Klippel-Feil syndrom
5. Kontraktur i hud eller bløtdeler med affeksjon av ledd
- a) Følgetilstand etter brannskade/ etseskade
  - b) Følgetilstand etter stråleskade
  - c) Følgetilstand etter infeksjon
- Til punkt 5:*
Også ved risiko for leddkontraktur.
6. Rygglidelse med korsettbruk
- a) Scoliose
- Til punkt 6:*
Ved bruk av ramme- og kroppskorsett (ikke spilekorsett) og i 6 måneder etter avvikling.
7. Blødersykdom med leddaffeksjon
- a) Hemofili
  - b) von Willebrands sykdom
8. Sykdommer i knokler
- a) Osteogenesis imperfecta
  - b) Osteitis deformans
  - c) Hypofosfatemisk rakitt eller osteomalaci,

vitamin D-resistent
d) Osteomyelitt, sequele

9. Medfødte sjeldne tilstander med
skjelettaffeksjon

Til punkt 9:
Med sjeldne medisinske
tilstander menes
enkelt diagnoser som
forekommer i antall opp
til 1:10 000, dvs. ca. 500
personer i Norge.

I. Øyesykdommer

<i>Sykdomsgruppe</i>	<i>Sykdom</i>	<i>Merknad</i>
1. Øyenlidelse	a) Blindhet b) Svaksynthet	<i>Til punkt 1b:</i> Omfatter tilfeller der visusfunksjonen er reduert til 6/18 eller mer med beste korreksjon, eventuelt tilfeller med meget sterkt innskrenket sidesyn (synsfelt).

Kapittel III. Takster

For bestilt time som ikke benyttes, dvs. at pasienten uteblir uten varsel eller avbestiller senere enn 24 timer før avtalt tid, kan pasienten avkreves inntil honorartakst for undersøkelse eller behandling. Dette dekkes ikke av folketrygden. Beløpet anses ikke som godkjent egenandel etter bestemmelser gitt med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 5-3.

Pasient kan også avkreves betaling for utskrift/kopiering av pasientjournal etter aktuell takst i gjeldende forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege, jf. forskrift 2000-12-21 nr 1385 om pasientjournal § 12.

A. *Undersøkelse, individuell øvelsesbehandling, elektroterapi m.m.*

	<i>Honorartakst</i>	<i>Refusjonstakst</i>	<i>Egenandel</i>
	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>	<i>Kr</i>
A1a Undersøkelse ved igangsetting av behandlingsopplegg eller når henvisende behandler ønsker å få pasienten vurdert/undersøkt av fysioterapeut, inntil 30 minutter	242,-	94,-	148,-
A1c Tillegg for varighet ut over 30 minutter, jf. takst A1a	86,-	86,-	0,-
A1d Undersøkelse ved igangsetting av behandlingsopplegg hos fysioterapeut med rett til å utløse takst A8 eller A9, eller når henvisende behandler ønsker å få pasienten vurdert/undersøkt av fysioterapeut med rett til å utløse takst A8 eller A9 og ved undersøkelse av barn under 12 år, inntil 30 minutter	325,-	178,-	147,-
A1f Tillegg for varighet ut over 30 minutter, jf. takst A1d	117,-	117,-	0,-
A1g Tillegg ved undersøkelse i samband med utforming av individuell plan eller tverrfaglig utredning av rehabiliteringspasient	30,-	30,-	0,-
A1h Tillegg for undersøkelse hos manuellterapeut, jf. § 1	55,-	55,-	0,-

Merknader:

Inkludert i undersøkelsestakstene ligger honorar for for- og etterarbeid, men tidsangivelsen angir den tiden pasienten er til stede ved undersøkelsen.

Takstene A1a og A1d kan benyttes inntil én gang i løpet av behandlingsserien ved igangsetting av behandlingsopplegg, og kan ikke benyttes ved henvisning til ytterligere behandlinger dersom pasienten allerede er tilstrekkelig utredet. Dersom henvisende behandler i særskilte tilfeller ber om en separat undersøkelse av en pasient eller når henvisende

behandler ber om en skriftlig tilbakemelding i løpet av behandlingsserien, og dette medfører at fysioterapeuten må foreta en nærmere undersøkelse av pasienten, kan takstene A1a og A1d utløses ytterligere én gang per behandlingsserie.

Takst A1h kan benyttes i tillegg til A1d av manuellterapeuter som oppfyller vilkårene i § 1 i denne forskriften.

A2. Øvelsesbehandling/ bløtvevsbehandling/ massasje i

a) 20 minutter	97,-	22,-	75,-
b) 30 minutter	146,-	28,-	118,-
c) 40 minutter	191,-	42,-	149,-
e) 60 minutter	337,-	135,-	202,-
f) 90 minutter	508,-	245,-	263,-
g) Tillegg for bruk av spesialkonstruert utstyr for medisinsk treningsterapi eller slyngeterapi	10,-	10,-	0,-
k) Kompetansetillegg for fysioterapeut med godkjent spesialitet i henhold til Norsk Fysioterapeutforbunds spesialistordning eller med tilsvarende kompetanse. Søknad om å få godkjent kompetanse behandles og avgjøres av Norsk Fysioterapeutforbund. Fysioterapeut må dokumentere sin godkjenning for bruk av taksten overfor Helseøkonomiforvaltningen	20,-	20,-	0,-

Merknader:

Pasienten skal ha fysioterapeutens fulle oppmerksomhet i hele behandlingstiden. Overlapping av pasientbehandlinger honoreres ikke.

Råd og praktisk veiledning i tilknytning til behandlingsopplegget er inkludert i taksten.

Takst A2f kan benyttes ved behandling av

- barn med motoriske utviklings- eller funksjonsforstyrrelser når det i forbindelse med behandlingen skal gis veiledning til foreldre, barnehagepersonell eller skolepersonell,
- pasienter med lymfødem når det i forbindelse med lymfedrenasje er nødvendig med bandasjering eller tilpassing av strømper.

For å utløse takst A2g må treningsrommet inneha spesialkonstruert utstyr både for medisinsk treningsterapi og slyngeterapi. Takst A2g kan bare kombineres med takstene A2a-f og takst A8. Takst A2k kan benyttes i tillegg til A1a og A2a-f. Taksten kan ikke kombineres med A8 eller A9.

A7. Traksjonsbehandling i benk eller slynge for rygg eller nakke	54,-	4,-	50,-
A8a Manuell terapi	221,-	83,-	138,-

A8b	Tillegg for behandling ut over 20 minutter per påbegynte 10 minutter	89,-	37,-	52,-
-----	--	------	------	------

Merknad:

Pasienten skal ha fysioterapeutens fulle oppmerksomhet i hele behandlingstiden. Overlapping av pasientbehandlinger honoreres ikke.

Manuell terapi kan bare kombineres med behandlingsformene under takstene C30-33 og med takst A2g. Eventuell øvelsesbehandling som gis i kombinasjon med manuell terapi er inkludert i taksten. Dersom manuell terapi gis i kombinasjon med gruppebehandling, anses dette som ulike behandlingstiltak. Takst A8 og takstene C30-33 kan ikke utløses for samme tidsrom. Takst A8b kan maksimalt repeteres 6 ganger i samme konsultasjon.

Det er et vilkår for rett til stønad at behandlingen utføres av fysioterapeut som;

- har bestått eksamen i klinisk masterstudium i manuellterapi ved norsk universitet eller tilsvarende utdanning, eller
- har godkjenning for bruk av takst A8 per 1. januar 2011.

Fysioterapeut som er under masterutdanning i manuellterapi eller godkjent tilsvarende videreutdanning i manuellterapi, kan benytte taksten i forbindelse med veiledet praksis som er nødvendig for å få godkjent utdanningen.

A9.	Psykomotorisk fysioterapi, inntil 60 minutter	455,-	255,-	200,-
-----	---	-------	-------	-------

Merknad:

Pasienten skal ha fysioterapeutens fulle oppmerksomhet i hele behandlingstiden. Overlapping av pasientbehandlinger honoreres ikke.

Det er et vilkår for rett til stønad at behandlingen utføres av fysioterapeut som:

- har bestått eksamen i klinisk masterstudium i psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi og har gjennomført 20 timer egenbehandling hos fysioterapeut med takstkompetanse eller
- har godkjent 120 studiepoeng eller tilsvarende videreutdanning knyttet til fagfeltet psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi, herunder psykomotorisk fysioterapi, og har gjennomført 20 timer egenbehandling hos fysioterapeut med takstkompetanse eller
- har godkjenning for bruk av takst A9 per 1. januar 2011.

Fysioterapeut som er under masterutdanning i psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi eller godkjent tilsvarende videreutdanning i psykiatrisk og psykosomatisk fysioterapi, kan benytte taksten i forbindelse med veiledet praksis som er nødvendig for å få godkjent utdanningen.

A10.	Veiledet trening, minst ½ time	30,-	30,-	0,-
------	--------------------------------	------	------	-----

Merknad:

Taksten kan benyttes når pasienten, mellom behandlingene og i løpet av behandlingsperioden, trener på instituttet etter et individuelt tilpasset treningsprogram. Det forutsettes at fysioterapeuten er tilgjengelig for råd og veiledning. Det er et vilkår for rett til stønad at pasienten har dekning etter honorartakst, jf. § 5. Treningen regnes ikke som en behandling, og kommer i tillegg til de 24 behandlingene henvisningen gjelder for. Taksten kan benyttes inntil 5 ganger mellom to behandlinger.

A11. Behandling med elektroterapi, ultralyd, pulsator, kortbølge, mikrobølge eller laser	54,-	4,-	50,-
--	------	-----	------

Merknad:

Takst A11 kan ikke repeteres i samme konsultasjon. Behandlingen skal alltid utføres under fysioterapeutens tilsyn. Dersom det er faglig forsvarlig, kan behandlingen utføres uten at pasienten har fysioterapeutens fulle oppmerksomhet i hele behandlingstiden.

B. Medisinske bad, pakninger, aktiv oppvarming

B20. Medisinske bad	45,-	0,-	45,-
B21. Varme-/ kuldepakninger	10,-	0,-	10,-
B22. Aktiv oppvarming ved bruk av ergometersykkel, tredemølle mv.	19,-	0,-	19,-

C. Øvelsesbehandling i grupper

C30. Øvelsesbehandling i grupper på inntil 10 personer			
a) For de første fem personer i 60 minutter, pr. pasient	110,-	25,-	85,-
b) For de neste fem (6-10) personer, pr. pasient	92,-	7,-	85,-
c) For de første fem personer i 90 minutter, pr. pasient	160,-	38,-	122,-
d) For de neste fem (6-10) personer, pr. pasient	130,-	8,-	122,-
C31. Gruppebehandling i basseng med inntil 10 personer			
a) For de første fem personer i 30 minutter, pr. pasient	63,-	10,-	53,-
b) For de neste fem (6-10) personer, pr. pasient	54,-	1,-	53,-
c) For de første fem personer i 60 minutter, pr. pasient	130,-	30,-	100,-
d) For de neste fem (6-10) personer, pr. pasient	112,-	12,-	100,-
C32. Medisinsk treningsterapi i grupper på inntil fem	104,-	20,-	84,-

personer i minst 60 minutter, pr. pasient			
C33. Øvelsesbehandling i gruppe på inntil 4 barn under 12 år i 60 minutter, pr. pasient	213,-	213,-	0,-

Merknad til punkt C:

Utgifter til øvelsesbehandling i grupper dekkes på følgende vilkår:

1. Medlemmet må ha vært til individuell undersøkelse og/ eller behandling.
2. Pasientgruppen må ikke overstige ti personer.
3. Fysioterapeuten må være til stede i hele behandlingstiden.

Merknad til punkt A, B, C:

Det ytes ikke stønad for mer enn inntil tre individuelle behandlingsformer og en gruppebehandling samme dag, eventuelt for to gruppebehandlinger, herav en i basseng.

Kombinasjon av undersøkelse og behandling, individuell behandling og gruppebehandling eller av to ulike typer gruppebehandlinger teller som to behandlinger i forhold til begrensningen på 24 behandlinger per henvisning.

D. Behandling av pasient over 70 år/ rullestolbruker

D40. Tillegg for undersøkelse og/ eller behandling av pasient over 70 år/ rullestolbruker	15,-	15,-	0,-
---	------	------	-----

E. Samarbeidsmøte

E50a Møtegodtgjørelse med reisetid når fysioterapeuten deltar i samarbeid med annet helse- og sosialfaglig personell som ledd i et behandlings- eller rehabiliteringsopplegg for enkeltpasienter, herunder i basisteam. Beregnes for arbeid i inntil en halv time. Taksten dekker også praksisutgifter. Taksten kan ikke benyttes i forbindelse med samarbeid internt i tverrfaglige medisinske sentra og lignende	226,-	226,-	0,-
E50b Senere per påbegynt halvtime	226,-	226,-	0,-

Merknad:

Taksten kan ikke benyttes som godtgjørelse for fast oppsatte samarbeidsmøter, med mindre det gjelder samarbeid om konkrete pasienter. Samarbeidet kan omfatte diagnostisering, kartlegging av rehabiliteringsbehov, utarbeiding og oppfølging av rehabiliteringsplan, vurdering av funksjonsnivå, tilrettelegging av miljø mv. Taksten beregnes for den samlede møte-/ reisetid, ikke per pasient. Skyssgodtgjørelse kan kreves i tillegg etter forskrift om dekning av utgifter til transport av helsepersonell m.m. i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling.

Taksten kan også brukes når møtet foregår over telefon. Møtet må være planlagt.

E51	Telefonsamtale/ skriftlig kommunikasjon om enkeltpasient med lege, fysioterapeut i andrelinjetjenesten, manuellterapeut, kiropraktor, kommunal helse- og sosialtjeneste (pleie- og omsorgstjeneste, helsestasjon, skolehelsetjeneste og sosialkontor) og bedriftshelsetjeneste	52,-	52,-	0,-
-----	--	------	------	-----

Merknad:

Taksten kan også benyttes av manuellterapeut ved kommunikasjon med fysioterapeut i kommunehelsetjenesten. Taksten kan ikke benyttes for kommunikasjon med henvisende behandler ved oppstart av behandlingsserien eller ved skriving av henvisning eller epikrise.

F. Behandling i pasientens hjem m.m.

F1. Ved behandling i pasientens hjem ytes det et tillegg til behandlingstakstene på kr 76,-.

Tillegget gis også ved behandling av barn, eldre, funksjonshemmede og kronisk syke i barnehage, skole og dagsenter. Det er et vilkår at pasienten ikke kan møte i fysioterapeutens institutt uten spesielt transportmiddel og/ eller ledsager.

I tillegg til dette ytes det reisetillegg etter følgende satser:

F21. Reise pr. kilometer med bil, motorsykkel, tog	kr	7,-
F22. Reise med annet transportmiddel (herunder til fots) for hver påbegynte halvtime	kr	57,-
F23. I byer og bymessig bebygde strøk hvor det er innført fast skysstillegg, ytes det et fast reisetillegg i stedet for reisetillegg som nevnt i punkt 2.1, jf. § 5 i forskrift om dekning av utgifter til transport av helsepersonell m.m. i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling.		

Merknad:

Beregningsgrunnlaget for reisetillegget er antall tilbakelagte kilometer. Ved beregning av veglengden avrundes samlet antall kilometer ved fram- og tilbakereisen til nærmeste hele antall kilometer.

Veglengden regnes fra fysioterapeutens kontor (bolig), men skjer utreisen fra et midlertidig oppholdssted, regnes fra dette hvis reisen derfra til pasienten er kortere.

Ved hjemmebehandling under fast kontordagsreise regnes reisetillegg bare for det antall kilometer som fysioterapeuten reiser ekstra i anledning av hjemmebehandlingen.

G. Tillegg for ubekvem arbeidstid

Ved behandling av cystisk fibrose, artogryfose, congenit, myopati, mrb duchenne og spinal muskelatrofi ytes det et tillegg til takstene når pasienten har behov for øyeblikkelig

hjelp på ubekvem arbeidstid. Tillegget kan også ytes når det foreligger en varig lidelse eller følgetilstand som anfallsmessig/ periodevis kan medføre livstruende åndedrettsbesvær der fysioterapi anses å være adekvat behandlingstiltak.

Tillegget settes til 75 prosent av summen av honorartakst og eventuelt reisetillegg og hjemmebehandlingstillegg.

Med ubekvem arbeidstid menes tidsrommet mellom klokken 1800 og klokken 0800, eller mellom klokken 0000 lørdag og klokken 2400 søndag og mellom klokken 0000 og 2400 på helge- og høytidsdager, samt mellom klokken 1200 og 2400 på jul- og nyttårsaften.

Dersom fysioterapeuten har henlagt sin vanlige arbeidstid til disse tidspunktene, ytes ikke tillegget.

Kapittel IV. Tilskott til fellesformål for fysioterapeuter

Folketrygden yter i perioden 1. juli 2011-30. juni 2012 27,7 mill. kroner til Fond til etter- og videreutdanning av fysioterapeuter.

Kapittel V. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juli 2011. Fra samme dato oppheves forskrift 18. juni 2010 nr. 895 om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi fastsatt med hjemmel i folketrygdloven § 5-8 femte ledd og § 22-2 andre ledd.